

Topos, v katerem Svetina zadržano izpoveduje svoj natančnejši besedni segment, je dialektično izrisan v figurativnem prijemu naslednjih verzov: »Gora pada z neba, led kot sonce (prši na rože in čebele, da barve bolé) in se poletje, pogibel, širi čez robove časa.« Čez robove časa polzi marsikaj in pesnik z odlično metaforiko nadaljuje: »S peskom je zasut svet, ljubezen lije, (dež vonjiv, k studencu bledemu, plitkemu bolj od spečega očesa.« Speče oko kot metafora zasanjanega razpoloženja, vendar pesnik pristavi: »Skoz grla cvetov prihajajo glasovi lepi, tanki, ostri, mrtvi.« Vse odsekano in natančno. Ostane zadnja instanca: »Pelod v sneg posejan. Mačehe in lilije.« (str. 31)

Z vsako pesmijo Svetina posplošuje moment retardacije, tako da je v njegovi silni preprostosti verz dejansko navzoče bistvo lirskega navdiha.

Pesniško zbirko »Disciplina bolečine« je opremil Jurij Kocbek. Urednik je bil Andrej Brvar. Natisnila jo je Tiskarna Mariborski tisk v nakladi 500 izvodov.

Lojze Krakar

SLOVENISTIKA V ZR NEMČIJI

Od 25. do 30. oktobra 1993 sem imel predavanja o pesništvu slovenske Moderne, še posebej o Otonu Župančiču, na treh nemških univerzah (slavistikah), in sicer v mestih Frankfurt, Giessen in Marburg. Za predavanja sva se že vnaprej pismeno dogovorila s kolegom prof. dr. Gerhardom Giesemannom, ki občasno predava tudi slovensko književnost na univerzi v mestu Giessen. Predaval sem v nemščini, kajti drugače bi me razumel komajda kakšen rusist, polonist ipd., drugi pa ne. Po vsakem predavanju je bil še kratek literarni večer: pet svojih pesmi sem prebral jaz, pet nemških prevodov istih pesmi (izbral sem jih iz raznih antologij) pa je prebral dr. Giesemann. Z njim se odkrito pogovarjava, pa želim – z njegovim dovoljenjem – objaviti, kar mi je pripovedoval on, pa tudi drugi kolegi.

Po vsakem predavanju smo šli skupaj k predstojniku slavistike na njegov dom – ali pa kam na večerjo. Ker me je kolega Giesemann tudi ljubeznivo povabil, naj stanujem pri njem in pri njegovi prijazni družini, obenem pa me je vozil po vseh omenjenih mestih, sem imel dovolj priložnosti, da sva govorila o slovenistiki na nemških univerzah, poleg tega pa sem pri njem in še pri drugih kolegih zvedel, kako je s temi stvarmi. Žal moram povedati, da bolj slabó, pa ne zaradi njih, ampak zaradi nas!

Kakor sem že povedal, predava občasno slovensko književnost prof. dr. Giesemann (ki je tudi zunanji dopisni član SAZU) na univerzi v mestu Giessen. Poslušalec, pravi, sicer nima veliko, ampak bolje je, če jih pride vsaj nekaj, kakor da ne bi

imel nobenega. Pravil mi je, da je imel pred časom predavanje o slovenski književnosti v Marburgu, pa da so prišli samó štirje poslušalci: bolje je imeti štiri poslušalce, kakor da bi govoril stenam v prazni predavalnici. Od njega in od drugih kolegov sem zvedel še to, da sta zdaj (po njihovem pripovedovanju) v nekdanji Zahodni Nemčiji samó še dva slovenska lektorata: v Tübingenu in v Münchnu. Slovenskega lektorata v Frankfurtu že zdavnaj ni več, čeprav smo se zanj trudili trije: prof. dr. Bratko Kreft, za njim (zdaj že pokojni) prof. dr. Anton Slodnjak, med leti 1965 do 1975 pa še jaz; potem sem odšel na Filozofsko fakulteto v Zadar.

Za mano je prišel v Frankfurt nekdo, ki ni znal dobro nemščine, zato je z njim slovenski lektorat usahnil: predavati bi moral namreč slovenski jezik in slovensko književnost v nemščini. Slovenci smo si tako pravzaprav sami podrli, kar smo dolgo gradili: z levo roko se ni mogoče lotiti dela, za katero ni dovolj samó dobra volja.

Poleg tega mi je prof. dr. Hans-Bernd Harder pripovedoval naslednje: mesti Marburg in Maribor sta pobrateni in pred časom so prišli Mariborčani (prosto po njegovih besedah) v Marburg kot »kulturni ambasadorji« s »plehmuzikanti« in s Feuerwehrom (požarno brambo). On se je temu sicer smejal, jaz iz vljudnosti tudi, vendar mi je šlo zraven rahlo na jok (čeprav nisem cmerav). Gostujočim pa da je (tako mi pravil) takrat rekel, naj mu pošljejo tudi kakšnega slovenskega lektorja ali lektorico, ki bi poleg knjižne slovenščine znal (znala) tudi sodobni nemški jezik. »Minister Gregor pa nič!«

Vendar bi se moral zdaj kdo malo pobrigati še za nekaj drugega: v nekdanji NDR se odpirajo nove univerze in na njih bodo imeli tudi nove slavistične seminarje ali inštitute. Nemški kolegi so mi priporočili, naj to povem Slovencem. Razna ministristva (za kulturo, za šolstvo ipd.) pa naj poskusijo poizvedeti, kje želijo imeti tudi slovenskega lektorja (lektorico) z znanjem slovenščine in nemščine. Pomagala bi lahkó tudi SAZU.

Podpisani namreč ne vem, na katera nemška vrata naj potrkam v imenu Slovencev, kajti predvsem nisem športnik z izurjenimi pestmi in komolci. Slovenci drvimo v Evropo kakor kakšen Intercity-vlak, vendar bi se moral na takšnem vlaku v kakšnem kotu voziti poleg raznih industrijskih izdelkov, govejega mesa ipd. tudi kakšen pameten kulturnik, toda zanj za zdaj še nimajo rezerviranega sedeža, pa tudi denarja za vozovnico ne. Kdo in kje bo izvrtal tistih nekaj tolarjev tudi zanj? Premislimo! Namesto da dajemo kupe ameriških dolarjev za razne »žepne« ambasade, poiščimo v kakšnem žepu za kakšnega razgledanega kulturnika tudi nekaj DEM.

Za vse, kar sem tu napisal, odgovarjam.

Z vljudnim spoštovanjem do vseh odgovornih.